

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 422/2011-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. novembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť J. Š., O., zastúpeného advokátkou Mgr. A. L., Advokátska kancelária, V., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Veľký Krtíš v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 499/2000 a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaniach vedených pod sp. zn. 17 Co 408/01, sp. zn. 17 Co 761/02 a sp. zn. 16 Co 213/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. mája 2011 doručená sťažnosť J. Š., O. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len („ústava“) a práva na prejednanie záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Veľký Krtíš (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 499/2000 a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 17 Co 408/01, sp. zn. 17 Co 761/02 a sp. zn. 16 Co 213/2007.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ podal 6. septembra 2000 na okresnom súde návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam v katastrálnom území O. Okresný súd v tejto veci meritórne rozhodol až rozsudkom z 19. apríla 2010, ktorý však odvolaním napadol sťažovateľ ako navrhovateľ, tak aj odporca. O odvolaní sťažovateľa, ako aj odporcu rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 14 Co 208/2010 z 9. marca 2011, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu. Z uvedeného dôvodu preto rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť až 13. apríla 2011. Podľa sťažovateľa zákonná sudkyňa v období od podania návrhu (6. september 2000) až do právoplatného rozhodnutia vo veci (13. apríl 2011) nekonala plynulo a konanie bolo dlhšiu dobu bezdôvodne prerušované. Sťažovateľ nepovažuje predmet konania za natoľko zložitý či náročný, ktorý by vyžadoval takú neprimeranú dĺžku konania. Sťažovateľ sa snažil domôcť ochrany svojich práv podaním sťažnosti predsedovi krajského súdu na prietahy v konaní okresného súdu pod sp. zn. 3 C 499/2000.

Sťažovateľ sa domáha ochrany svojich práv aj v konaniach vedených na krajskom súde pod sp. zn. 17 Co 408/01, sp. zn. 17 Co 761/02 a sp. zn. 16 Co 213/2007. V sťažnosti nekonkretizuje, o aké konania či rozhodnutia v týchto prípadoch išlo, a ani k sťažnosti nepripojil ich kópie. Z obsahu sťažnosti ústavný súd usúdil, že išlo o konania, v ktorých krajský súd ako súd odvolací zrušil predošlé rozhodnutia okresného súdu. Podľa sťažovateľa krajský súd po zrušení týchto rozhodnutí okresného súdu „... vydával povrchné a nejasné pokyny vo veci, a tým opätovne spôsobil predĺženie konania“.

3. Sťažovateľ preto navrhol, aby ústavný súd vydal takýto nález:

„Okresný súd Veľký Krtíš v konaní vedenom pod sp. zn. 3C 499/2000 a Krajský súd v Banskej Bystrici v konaniach sp. zn. 17Co 408/01, sp. zn. 17Co 761/02 a sp. zn. 16

Co 213/2007 porušili právo sťažovateľa J. Š., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov zaručených v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Sťažovateľovi J. Š. priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3.000 Eur, ktoré sú Okresný súd Veľký Krtíš a Krajský súd v Banskej Bystrici spoločne a nerozdielne povinní vyplatiť mu do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.“

II.

4. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

5. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

7. Ústavný súd je v súlade s § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný petitom sťažnosti (návrhom na rozhodnutie) a môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Sťažovateľ sa domáha ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré mali byť porušené v konaní

okresného súdu vedenom pod sp. zn. 3 C 499/2000, ako aj postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 17 Co 408/01, sp. zn. 17 Co 761/02 a sp. zn. 16 Co 213/2007 (ďalej len „napadnuté konania“).

8. Z obsahu sťažnosti, jej príloh, ako aj vlastným dopytom ústavný súd zistil, že konanie vedené na okresnom súde pod sp. zn. 3 C 499/2000 bolo skončené rozsudkom okresného súdu z 19. apríla 2010, ktorý nadobudol právoplatnosť 13. apríla 2011. Napadnuté konania krajského súdu boli skončené vydaním uznesení, ktorými krajský súd ako súd odvolací v priebehu konania zrušil rozsudky okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Konkrétne v týchto napadnutých konaniach boli vydané 7. marca 2001, 30. septembra 2002 a 9. októbra 2007 uznesenia, ktorými krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Až v poradí štvrtým rozhodnutím pod sp. zn. 14 Co 208/2010 z 9. marca 2011 krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu.

Z uvedeného teda vyplýva, že sťažovateľ sa domáha ochrany svojich práv v konaniach, ktoré už v čase podania sťažnosti ústavnému súdu (30. mája 2011) boli skončené. Platí to tak vo vzťahu ku konaniu okresného súdu pod sp. zn. 3 C 499/2000, ktoré bolo právoplatne skončené 13. apríla 2011, keď nadobudol právoplatnosť jeho rozsudok z 19. apríla 2010, ako aj vo vzťahu k napadnutým konaniam krajského súdu, v ktorých boli zrušené predošlé rozhodnutia prvostupňového súdu.

9. V nadväznosti na zistený skutkový stav ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoj právny názor tvoriaci súčasť jeho ustálenej judikatúry (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04), podľa ktorého ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď sťažnosť ústavnému súdu došla, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť v zásade odmieta ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Tento právny názor ústavného súdu akceptuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva [pozri napr. rozhodnutie vo veci Miroslav

Mazurek proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 16970/05 (IV. ÚS 237/09, m. m. II. ÚS 290/09, IV. ÚS 42/2010)].

V súvislosti s uvedeným právnym názorom ústavný súd zdôrazňuje, že jedným z pojmových znakov sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo. Preto, ak je zrejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k priesťahom v konaní nemôže dochádzať, je daný dôvod na odmietnutie takejto sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

10. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

11. Na tomto základe ústavný súd po predbežnom prerokovaní s prihliadnutím na zmysel a účel základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dospel k záveru, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená, čo odôvodňuje jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

12. Navyše, vo vzťahu k namietaným konaniam krajského súdu je sťažnosť podaná oneskorene. V týchto napadnutých konaniach boli vydané 7. marca 2001, 30. septembra 2002 a 9. októbra 2007 uznesenia, ktorými krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jednou z podmienok prijatia sťažnosti fyzickej osoby na konanie pred ústavným súdom je podanie sťažnosti v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia

o inom zásahu. Zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 292/09). Podanie sťažnosti po uplynutí uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako oneskorene podanej (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Uvedené uznesenia nadobudli právoplatnosť ich doručením účastníkom konania, následne bola vec vždy vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Z uvedených časových súvislostí je nepochybné, že uznesenia krajského súdu nadobudli právoplatnosť podstatne skôr, ako dva mesiace pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, k čomu došlo 30. mája 2011. Je preto nepochybné, že sťažovateľ podal sťažnosť ústavnému súdu dávno po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy.

13. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť je potrebné z dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v celom rozsahu odmietnuť. Keďže sťažnosť bola v celom rozsahu odmietnutá, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. novembra 2011